

**CONEGUEM EL NOSTRE
PATRIMONI ARTÍSTIC**

**Un plat petitori procedent
de Blancafort,
al Museu Diocesà de Tarragona**

Sofia Mata de la Cruz

•
•
•
•
•
•
•
•
•
•

Un plat petitori procedent de Blancafort, al Museu Diocesà de Tarragona

Sofia Mata de la Cruz*
Museu Diocesà de Tarragona
*smata@arqtgn.cat

El Museu Diocesà de Tarragona conserva una col·lecció de 49 plats petitoris de llautó, procedents de diverses esglésies parroquials de la diòcesi tarraconense. També es coneixen amb el nom de bacines o plats d'almoïna, la seva finalitat era la de recaptar donatius, bé en el moment de l'ofertori de la missa, bé en celebracions relacionades amb les confraries.

Aquests plats petitoris es van popularitzar a partir del segle XV, sobretot en el XVII. Si bé n'hi ha de plata, la majoria són de llautó fos, circulars, cisellats i repujats amb escenes i temes diversos. La temàtica és variada. Molts representen episodis de l'Antic Testament, com Adam i Eva al Paradís, o els dos hebreus transportant el gotim de raïm gegantí de la terra de Canà. L'escena més habitual del Nou Testament és l'Anunciació. També apareixen temes profans, com el bust de Ciceró (de vegades confós amb Cèsar), cèrvids, i altres temes figuratius. Els més freqüents, però, són els decorats amb motius florals o amb gallons. Molts presenten inscripcions en caràcters gòtics, amb paraules sense il·lació ni sentit, que no tenen més finalitat que la purament decorativa.

La majoria d'aquests plats es fabricaven massivament en dos centres productors: Dinant (ciutat belga, situada a la província de Namur)¹ i Nüremberg (Alemanya). Es conserva encara una quantitat important d'aquesta tipologia de bacines. Per exemple, caldria esmentar les del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal,² del Museu Episcopal de Vic, del Museu Deu Font del Vendrell,³ de la Col·lecció Eduard Toda al castell d'Escornalbou, del *Museo Arqueológico Nacional de Madrid*, entre altres. Són objecte de col·lecció cobejat i per aquest motiu apareixen freqüentment en botigues d'antiquaris i fires de col·leccionista.

El 24 d'agost de 1918 la parròquia de Santa Maria Magdalena de Blancafort féu donació al Museu Diocesà d'un plat petitori de 40,5 cm de diàmetre. Al centre, dins d'un cercle, apareix l'escena de l'Anunciació, amb la Mare de Déu a la dreta, agenollada davant d'un reclinatori, un gerro amb lliris enmig, l'àngel a l'esquerra, agenollat i portant a la mà un canelobre i a dalt l'Esperit Sant en forma de colom. Al seu voltant, una inscripció amb una paraula sense sentit que es repeteix quatre vegades:

RAHEWISHNBI, cisellada amb caràcters gòtics. L'A mostra un pal travesser a la part superior i un angle agut a la inferior. La decoració es completa amb dos cercles de petits motius vegetals encunyats a la vora del plat. Es troba en un excel·lent estat de conservació.

Plat petitori de la parròquia de Blancafort
(Foto Museu Diocesà de Tarragona).

Notes

- 1.- Per aquest motiu també se'ls coneix com *dinanderies*.
- 2.- *Pulchra. Catàleg de l'exposició. Centenari de la creació del Museu 1893-1993*. Edició a cura de Ximo Company, Isidre Puig i Jesús Tarragona. Barcelona, 1993.
- 3.- <http://www.museudeu.com/col-leccions-del-museu/>